

FRESCO-FESTÉSEK.

UTI KALAND.

(Türedék.)

ALT MÓRICZTÓL.

(Vége.)

Egyszerre láboszoszógásokat s élénk hangokat hallott: az ajtó felpattant s egy kissé oktondi tekintetű egyed tolakodott be; hátán szürke, sok tapasztalású rongyos köpeny függött, míg fején igen magas tetejű, s valamivel kisebb füre számított, szerfölött keskeny karamu kalap ült félrevágva. Utána nyomban négy vagy öt zsiros suhancz, végre a kis fogadós, ki nejének hóna alól vizsgálódott a szobában körül.

A köpenyes honoratior hunyorítva csiptetett szemeivel, egy mély megvetésű tekintetet szegzett a fekvőre, s csipőjére illesztvén kezét, mondhatalan méltósággal kiáltott fel: „fogadós!”

— Tessék Lisztes ur!

— Hol a currens?

— A zsebemben van, Lisztes ur.

— Ide kell adni.

— Itt van szolgálatjára, Lisztes ur.

— Hallgasson! mond Lisztes; evvel egy igen piszkos nyomtatványt vett át, s nagy fontossággal kezdé olvasni.

— Huszonkét, huszonhárom évü. — E szavakat egy újonczvizsgálói tekintet követé. — Ez talál, mond Lisztes, mosolyra torzítván el arcát.

— Szöke baj, — folytatá — ez is talál.

— Kis bajusz. — Újabb fürkészet. — A honoratior úgy vélte, hogy kisebb bajusz nem lehet, mint a kinek egy szál sincsen; — ez is talál, szolt növekedő hangnyomattal.

— Fehér fogak. — Nyisd fel a szádát!

Az utas rábámult; miféle bolond ember kend? takarodjék szobámból, kiáltott felülve ágyában.

— A foga fehér; mond Lisztes büszkén. — Mit mondtam, fogadós? — Csipjétek meg! ez Milos, ama híres rácz zsvány, kít most currentáltak mind az ötvenkét megyében.

Míg Lisztes ur ki nem mondotta a Milos nevet, addig utasunk inkább meglepetve, mint haraggal nézte végig a dolgot; de most egyszerre minden béketűrését elvesztette, mérgesen ugrott föl ágyából, pisztolyát ragadta föl s kiáltott: hol a zsvány? én nem látok itt senkit!

E felkiáltásnak egészen váratlan eredménye lön. Mert a szoba megfoghatlan hirtelenséggel ürült ki, csak a derék Lisztes maradt a csatatéren, s egy szerfözlött ügyes fordulattal erős állásba tevő magát az asztal alatt, míg jobb keze, a mesés lépésre lábát emelő fogadósnet megragadta kabátjánál, ki azonnal térdre bukott, — mit egy kis szünet követett.

— Hallja Milos ur! kezdett a honoratior az asztal alól parlamenti-rozni: fizetek kegyednek egy iccze negyvennyolczkrajczárost, bocsásson ki.

— Én meg elengedem a mit költött, Milos ur! — mond a nő.

— Nem is jó lesz hetvenkedni, — szolt Lisztes reszketve, Milos ur!

— Mert a város fellázad, — mond a nő.

— Aztán sok lúd farkast gyöz, Milos ur! — egészíté ki a köpenyeges.

— S kár volna illy szép zsi... akarom mondani, urfiért! hebegte hizelegve a kabáton tartott.

— Elég volt a bolondság! mond az ál Milos mérgesen: hol van Milos, kicsoda az, a szerviai fejedelem? vagy ki más? Itt hárman vagyunk, engem csak nem néznek zsványának? lett volna eszem, hogy önmagamát raboljam ki? nem látják, hogy egy ingben maradtam?

A honoratior kidugta violaszíu orrát az asztal alól, mindig szorosan tartva a nő kabátját. Neki valóban úgy tetszett, mintha az inges egyed egyáltalában nem hasonlítna érdekes honi zsványainkhoz. E meggyőződés még azáltal is növekedett, hogy utasunk az asztalra vetette pisztolyát s csöndesen várta szavainak eredményét. — A honoratior végre előbujt, s nagy barátsággal tartván a fogadósnet karon, sokáig kétesen nézett az utasra: végre úgy tetszett neki, hogy annak arcában legkisebb kifejezése sincs azon udvarias pántolódásnak, melly egy Zöld Marczit, Sobrit, Pimasz Ferkét s honunk több illy szerfözlött regényes egyedeit olly szeretetreméltókká tette. Mindezek megfontolása után Lisztes uram egyszerre vérszemet kapott, egy mesés hosszúságu ugrással, párosan a fogadósneval, az ajtó mellett termett, s annak hirtelen megragadván kilincset, hallatlan bátorsággal fordult az ifju felé: ki vagy hát? — kurjantott, e batályos hangki-töréssel önmagát lovalván föl — hogy e csöndes uri vendéglőt, a híres

számár fogadóst s annak drágalátos nejét így fellázítottad s e böcsületes háznak hírét megrontottad? — pszt, szó se legyen!

— Itt soha egy zsebkendő sem veszett el, mond a fogadósne, szorosán a falhoz lapulva az ajtó mellé: pedig itt éjjel nappal jár a vendég, s a számár híres az egész megyében, — én átsifációt kérek!

— Na még az volna furcsa! hogy én fizessek, azért hogy ingre vetkőztettek a kentek' házában? — Hát ugy nézek-e én ki mint egy zsvány?

— Ugy ám, kiáltott, csipőjére tevén kezét, Lisztes ur. — Pszt! mert burnóttá teszek!

— Uram, mond az utas komolyan: fogja meg a száját, ne lázítsa föl az egész helységet, ön neveletlen ember, s e fölött oly részeg mint a csap. Teringettét, híjának egy okos embert ide: én Békessy Ferencz vagyok.

— Nem bánom én, ha Harczosi Ferencz is, mond Lisztes, ajtót nyitva; pisztolyt ragadni az emberekre! kalodába tétettek és statarialiter fel-függesztettek, folytatá, nagy heveséggel vitatkozván a fogadósneval a ki-menés' elsősege fölött.

— Menjének önök a bankába, önök csinálják a zajt; én csendesen feküdtem ágyamban, midőn ezt a vén boszorkányt az ördög nyakamra hozta. — Istenem! hát nincs egy okos ember, kivel szólhatnék? mond Feri elkeseredve.

— Én boszorkány! kiáltott fel az asszony: ezt nekem még a principálisom sem mondta.

— Pokolbeli dehonestatio! mond Lisztes.

— Ott van a küreencsben, szóla gyorsan hadarva a boszorkánynak czímezett arany számárbeli Hebe. Ott van, mikint szokott ked cselekedni: párosan jár, ur' képiiben, aztán az egyik megszokik, hogy a fogadósan ránthassanak valamit.

— Tudjuk — mond Lisztes, nagyot csapva kezével zsebére — itt a currens: Milos — híres rabló — huszonkét- huszonhárom évű, szöke —

— E pillanatban újra nagy zaj hallatszott, a házat körülfogták, s egy vastag egyed, izletes szürke gubában, melly szépen rajzoló termetét, s nagy ölmos bottal, kacsázott be az ajtón. — Hol a zsvány?! — kérdé.

— Ott áll, felelt Lisztes félre ugorva.

Az újonjött nemzetes, kissé önkénytelen sietséggel tett három lépést hátra, azután megpödörte bozontos bojuszát, s azon hősi elszántsággal, mellynek annyi föllengő példáit láthatni a restaurációkon, midőn ötven van egy ellen, neki bikacsolta magát s nagyot kurjantott: — Ferko!

Egy suhancz ugrott elő a lehető legnagyobb pongyolában, hasonlított azon díszes vitézekhez, kik a hétesztendő háborúk a vörös köpeny-gesek' nevét viselék, s kiknek Franciaországban mondták: toujours en negligé, monsieur de Raudmantelle? — csakhogy a veres köpeny helyett semmi köpeny sem volt.

— Hol a láncz?

— Itt van, Pöczöki uram!

A honoratior e közben egy székre vetette magát, az Atrides' fiához hasonlított, mikint az egy szemtelen urhölgy' elrablása miatt felbőszülten festetik; gondolom Brizeisnek hiták, ki a képeken, mindenek' botrányára, alsókabát nélkül jelenik meg.

Ferinek ki volt merítve minden békétürése. Haját taréjra borzolta, s egy harmadfél lábú szalmaszéket emelt magasra: azt a lánczczal közeledő Ferkenak fejével érintkezésbe hozta, azután a hallatlan hössé vált Líztest, ki neki ugrott volt, nagy gyorsasággal egy vágta egy kanyarítással a kemenczébe, hogy az érdemes honoratiornak, arczához egészen hasonlíthatan része maradt ki abból.

Most általános zavar lön. Szegény Ferit megrohanták, letöptörték, megbubozták, s miután az f***i executiva potestas' minden lánczaival megterheltek, végre fölemelkedett s úgy nézett ki, mint báró Trenk Magdeburgban. Szégyen, harag, böszültség vittak a szegény ifju' arczán; míg a teljes atisfactiót nyert fogadóné az asztalról fölkapott kétesövű pisztolyt, a lehető legtávolabbra tartván magától, sötétkékké vált arczczal szegte a fogolyra.

— Hozzátok a városházához! mond a bíró, büszke önérzettel. Evvel félretolta nagy karamu kalapját s az ajtó felé indult, hol egy kellemetlen őszacsapálás történt, s egy rövid czifra káromkodás hangzott.

— Bocsnát, tensur! mond a bíró, egyik kezével orrához kapva, másikkal hirtelen kalapfogtyakozást eszközölvén.

Az ajtó előtti tömegeből egy jó kinézésű vaskos férfi lépett elő, igen becsületes arczczal, hosszú kabátban, hosszú pipaszárral, hosszú bajusszal. Első enunciatiója egy mélyhangu teringette volt.

Nagy változás! — általános kalap- és sipkalekapások, félreugrások és lábszoszogások.

— Csitt! kiáltott a deus ex machina.

— Milost fogtak el, tensur, mond a bíró, a corpus delictiro mutatva, önérzettel tevén állásba magát.

— Csitt! — ismétlé a jött: miféle ember vagy?

— Uram! mond Feri mérgesen: mit használ akármit beszélék, mi mindnyájan megőrültek. Becsületes utas vagyok —

— Nem igaz! hebegett egy irtózatoss lény, valami mulatt vagy griffon, a kemencze mellett.

— Lisztes uram! kiáltott bahotára lakadva az újonjött: domine generose! hogyan néz ki?

Lisztes e közben egy szerfözlött kis tarka zsebkendővel ügykezett a kormot letörölni arczáról s még jobban befekeltette magát.

— Uram! mond Feri közbevágva: — akar-e az ur rám hallgatni, vagy nem? — Az én nevem Békessy Ferencz.

Békessy Ferencz! kiáltott fel nagy szemeket meresztve a derék ur, s kalapját az asztalra tette; Békessy Ferencz, talán rokona Békessy Jánosnak?

Unokaöccse vagyok, mond Feri földerülve, s néhány percz alatt a legtermészetesebben fejtette meg az egész jelenetet.

Terítettél! mond a derék ur a hosszú pipaszárral, nagyon sajnálom, hogy ez épen az én fogadómban történt. — Takarodjatok! kiáltott indulatosan: menjen kend dolgára bíró uram — le kell tüstént szedni a lánczokat. Szégyelje kend magát, illy erőszakot követni el becsületes emberen, ezért elégtételt adand.

— Nem kell neki hinni, mond Lisztes mérgesen, pisztolyt ragadott a fogadósnéra.

— Bár mind betörte volna a fejeteket! Illy hallatlan dolgot követni el!

— Itt a currens —

— Hallgasson domine Lisztes! hiszen most is részeg, kegyed ugy is minden becsületes emberbe belepántolódik, nézze meg ön magát, piszkos egyed, takarodjék haza s mosdjék meg, pfúj domine Lisztes!

— Ez dehonestatio, megcítálatom a tekintetes urat, ha csak amicára nem lépünk.

— Hallgasson! fejezte be az újonjött.

Lisztes végre nagy nehezen eltávozott, különbnél különbfélé tagozatokkal adván a lánczaitól megszabadult Ferinek értésére, hogy majd lesz hadd el hadd! Az ajtó közt még egyszer ököltre szorította kormos kezét, s a fogadósné háta mögől, az újonjött, nagy tekintélyü férfi ellen emelgetvén azt, suttyonban elhaladott.

— Na! kiáltott fel a szabadító: végre magunkban vagyunk. — Kérem önt, feküdjék ágyába s beszélgessünk kissé arról, mitevők legyünk most.

Feri nagy készséggel engedett az intésnek s ágyába bújt, védője pedig kialudt pipáját töltvén meg, közelében foglalt helyet.

Feri kissé kifújván magát, mindent apróra elbeszelt; főleg minő siető utja van, meri bátyja' nevében meg kell a váltótörvényszék előtt jelennie. Azután szívesen ragadta meg a jóindulatu urnak kezét: még azt sem tudom, mond, kinek köszönhetek, idegen és ismeretlen, ennyi igaz magyar szívességet?

— A név nem sokat tesz, nevem Péterpáli. Tekintse ön házamat a magának, remélem ott minden baján segíni fogunk. A mint a történetből kivehetem, ama gazfickó nem ment a gyorskocsin, épen azért, mivel azt

híresztelte; sőt gyanítom, hogy az előfogatossal szűrték össze a levet. Messzire aligha mehetett; helybeli szolgabírák igen derék ember, szölok vele, bízza rám a dolgot, majd előkerítjük. Ugyan mondja meg nekem, ki ellen van bátyjának követelése Pesten?

— A megbukott gyapju-kereskedő és bankász Tiktákonovics ellen, felelt Feri, s a határnap — —

— Ugy-e — szakasztá félbe a másik — Tiktákonovics? az ellen nekem is van keresetem, tehát együtt mehetünk. De ön talán nem is tudja, hogy a pörgöndök' betegsége miatt a határnap el van halasztva, s két héttel később leend.

— Istennek hála! addig bátyám is Pestre érkezik.

— Eddig ön kipihente magát, kocsim az udvaron, ha tetszik mehetünk. Vegyen ön valamit magára.

— Uram, mond Feri, semmim sincsen.

— Hiszen valami ruhadarabokrul szölok.

— Az inasom' bérruhája, mond Feri elpirulva, s nagy tévovában: aztán az ember kétszer olly vastag, mint én.

— Ej, ej! ez már nagy baj, mond Péterpáli: az én ruháimat sem használhatja ön, mert azok rövidek, s a mellett igen bővek. — Várjon csak, hadd gondolkozzam; — Istók!

E kiáltásra egy fehér zsinorral terhelt kék haczukájú inas jelent meg, lúdtójasnyi gombokkal.

— Ugyan Istók, kérdé ura, mit csináljunk itt a barátommal, mindenét ellopták, nem hagyta-e fiam valami ruháját itt?

Istók gondolkozott, aztán nagyot pattintott ujjával: de itt hagyta ám azt a bonzsúrt a fityegővel, tudja tensus, aztat a mellynek a fehér béllésit valami veres lével öntözték volt le.

— Hát egyéb nincs?

— De van ám egy fehér puszli, aztán harisnyanadrág, tudja a tensus az a nyúlós, mellyet a kisasszony is felhúzott volt tréfából, ugyan ám igaz gavallér volt benne.

— Jól mondod Istók, a fiam' új divatu tánczöltözete a mult restauratorul, na ez igen jó lesz. — Csak egymásután Istók, lantolj haza s hozz el sietve mindent, ne feledd a csizmát, kalapot, zsebkendőt, pipát!

Istók nagy sietséggel távozott, Péterpáli pedig újra pipára gyujtott — szolgálhatok egy cigarával? mond.

Feri elfogadta az ajánlást s gazdája oldalzsebéből egy szivart vont ki.

— Ön igen szíves hozzám — mond Feri érzékenyen.

— Teringettét! talán csak magyarok vagyunk még, reggelivel is megkínálnám, de azt otthon jobban kapjuk. Evvel fölkelt, kinyitván az ajtót, s a fogadásra kiáltott.

A fogadás nemsokára megjelent.

— Hallja fogadás! mond az ur, szaladjon a szolgabíró urhoz s kérje meg, hogy legyen szíves ma ebédre hozzám jöni.

Ez el levén intézve, Péterpáli igen szívesen tudakozódott Ferinek bátyjáról, s egy fél óra telhetett el nyájas beszélgetésben, midőn Istók, keményen fújva s pogyászszal hátán, belépett a szobába.

— Csak ide vele — mond az ur — hoztál-e csizmát?

— Igen, tensus.

- Pipát?
 — Itt van.
 — Zsebkendő?

Istóknak nyitva maradt a szája s nem felelt, hanem nagy komolysággal nézett urának szemébe.

— Számár! fejezte be Péterpáli a benevolumot.

— Hiszen az nem baj, mond Feri engesztelő hangon, avval még birok, itt van a vankos alatt.

— No jó hát, Istók öltöztess föl gyorsan a tensorsfit.

Istók igen jó kedvvel látott a dologhoz, s néhány percz mulva Feri szokása ellen igen hamar készen volt. — Fölségesen nézett ki, öltönye szerfölött izletes szabásu volt: nagy családi hasonlatossággal egy bonjourhoz, csakhogy bekesgallérja hálókabát alakú, tölcser ujjai s zsinorozása dómányszerű volt. E fölött igen célirányos kötő két nagy rojtval volt ellátva, mely e díszöltönyt az elvesztéstől tökéletesen biztosította, s egyszerűsége miatt az eperfagylaltnak, mi igen jól állott a fehér színhez. — Szóval ez egy valóságos magyar zeke volt. Feri német bokros kendőt kapott, ehhez izletes bécsi szabásu mellényt s legújabb divatu kötött nadrágot, mi összesen olly jellemző nemzeti öltözetet képezett, hogy abban bizony Uszuba vagy Kadisa vezér sem szégyenelte volna meg magát.

— Ej! mond Péterpáli, végig tekintve az ifjun, úgy áll minden, mint-ha önre szabták volna. Na, egy bajon már segítve van.

Istók! eredj a másik szobába, szedj össze holmit, itt ne feledd a pisztolyt, mi pedig menjünk!

Evvel megindultak, s nem sokára egy kis gömbölyű labdaalakú kocsi-ba bebújván, csöndesen haladtak a távolka eső urik felé.

— Kie ez a szép kastély itt balra? kérde Feri dideregve a zekében.

Péterpáli egy jólhangzó történeti nevet monda feleletül. De négy hét mulva — tévé hozzá — másnak jut kezére.

— Hogyan?

— Igen könnyen, a derék ur egy gazdag bécsi sertés-kereskedőnek adósa volt, ön talán hallhatta nevét, Spitzmeiselnek.

— Emlékezem — mond Feri — azé, kinek egy chinai nyári-laka s egy angol kertje van a Lerchenfelden?

— Ugyanaz, egyébiránt igen derék embernek mondják, hat hírlapot tart, a frauendorfi kertészegyesület tagja s nyárban szalmakalapot visel. Feri ájtatosan hallgatott.

— Tudom jól, mit gondol ön most — folytatá szomszédja — ugy-e azt gondolta, hogy a historiai név jobban állott annak a kastélynak képehez?

— Valóban nem azt gondoltam — mond Feri ártatlanul.

— Ne tagadja, szeméből is látom, de önnek nincs igaza: mert csak valljuk meg, nem lehet-e a derék Spitzmeiselből harmincz év mulva predikációs halott? s ötszáz év mulva neve történeti név? — a mint a Pipinuszok királyokká lehettek. — — Hó ne hajtás a kapufélszék! — hozzád! mindjárt legázolod a Fritskát! csöndesen! — E szavak a kocsihoz voltak intézve, ki a sárból kiszabadulván, pompás ügyességgel hajtott a ház elé, hol a kibuvókat egy csinos középidejű nő nagy főkötőben, s egy fiatal holgy semmi főkötőben várták.

Miután kibujtak a kocsiból, Péterpáli piruló vendégét mutatá be : —
Békessy Ferencz. — Általános hajtogatások. — Nőm. — Újabb hajtogatások —
Leányom. Legeslegújabb hajtogatások.

Feri majd kiejtő kalapját kezéből, midőn a leánynak szeme közé né-
zett, ki még nagyobb tévovában látszott lenni; mindketten bámulatosan ha-
sonlítottak egy pár piros husvét-i tojásához.

Péterpáli kettőt lépett hátra : — a mint látom, ti ismeritek egymást?

— Igen — nem, hebegte Feri.

— Nem — mond elhatározottan a hölgy.

De bocsánat! miután hőnket a sárból szép leányhoz vezettük, még
pedig sejdíthetőleg nem ismeretlenhez : — mielőtt tovább haladnánk, en-
gedelmökből egy cigáróra gyújtunk.

EGY ISMERETLENHEZ.

Fehérvárott.

Nem látam arczod' kellemét,
Nem tiszta fényszemed',
Nem a kebelnek szűz báját,
Nem tündé termeted'.

Nem látam, mint a napsugárt
Felhőknek tengerén :
Átörni lelked' báját
Szemednek tükörén.

A szó, mely rózsaszikádon
Megcsendül s ellobog,
Életvidító bájjal
Fülembe nem zeneg.

S előtted meghajolt szívem,
Szeret, mint senki mást,
Szeretni tisztán és hívón
Tűn esküfogadást.

Tudom, szavamra szent öröm
Lohog fel szűd' ülén,
Tapsolva egy rokon kebel'
Szerelmi Unapén.

Mely égi, mint a dal' hona,
Hol egymást ölelők,
Ölelve forrón tárgyakat,
Mik szentek és dicsők.

SUJÁNSZKY.

PESTI SALON' HETI SZEMLÉJE.

— Az osztrák főváros igen örvend a közeledő olaszdaljáték' sza-
kának, és méltán, mert jeles tagok váratnak. Primadonnák Tadolini,
Garcia-Viardot és Albani; europa' most élő legjelesb baritonja
Ronconi, Salvi és Guasco tenorok, s a derék basso buffo Rove-